

טיוטת חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה (תיקון מס') (היכל הנצחה בהר הרצל),
התשפ"ב-2022 – הסמכת ועדת השרים לענייני חקיקה

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י מ :

- א. לאשר עקרונית את טיוטת חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה (תיקון מס') (היכל הנצחה בהר הרצל), התשפ"ב-2022, שתזכיר החוק שלה פורסם להערות הציבור ביום 13 בפברואר 2022, המצורפת בזה. הצעת החוק מעגנת את סמכות הביטוח הלאומי להפעלת היכל ההנצחה שיקום בהר הרצל וכן את שיפוי אוצר המדינה לצורך זה.
- ב. להסמיך את ועדת השרים לענייני חקיקה לאשר, על דעת הממשלה, את נוסחה הסופי של הצעת החוק שתוגש לכנסת (להלן – הצעת החוק).
- ג. בהתאם לסעיף 81(ג) לתקנון הכנסת, לבקש מוועדת הכנסת לקצר את תקופת ההנחה ולהקדים את הדיון בהצעת החוק.
- ד. בהתאם לסעיף 88(ב) לתקנון הכנסת, לבקש מוועדת הכנסת להתיר את הקריאה השנייה בהצעת החוק ביום הנחתה על שולחן הכנסת.

דברי הסבר

רקע כללי

במסגרת החלטת הממשלה מיום 14.11.2021 (החלטה מס' 628) החליטה הממשלה כי לצורך הנצחת חללי פעולות האיבה יוקם היכל הנצחה, בשטח הר הרצל, אשר יחליף את האנדרטה הקיימת. החלטת הממשלה קובעת כי משרד הרווחה והביטחון החברתי יהא אמון על הקמת ההיכל ומטילה על שר הרווחה והביטחון החברתי לתקן את חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה ולקבוע את סמכותו ואחריותו של הביטוח הלאומי לתפעול היכל ההנצחה.

בהתאם להחלטת הממשלה האמורה, ובדומה לאחריות משרד הביטחון על היכל ההנצחה לחללי צה"ל, קובעת טיוטת החוק המוצעת את סמכות ואחריות הביטוח הלאומי לניהולו ואחזקתו של היכל ההנצחה; לקביעת תקציבו; לקביעת תכני ההנצחה של היכל ההנצחה (לאחר התייעצות בארגון היציג); קביעת אופן הפעלת היכל ההנצחה וקווי הפעולה שלו; קיום אירועי הנצחה וזיכרון לחללי פעולות האיבה; תכנון פעולות חינוך, הסברה והדרכה בתחומי היכל ההנצחה וקיומן.

כן קובעת ההצעה את שיפוי הביטוח הלאומי ע"י אוצר המדינה לצורך תפעולו בסך שלא יעלה על 1 מיליון ₪ מידי שנה, וזאת החל משנת 2026 או ממועד פתיחתו של היכל ההנצחה, לפי המאוחר מבניהם, וזאת למשך 10 שנים.

לפיכך, מובא כעת לאישור הממשלה התיקון לחוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה

נתונים כלכליים וההשפעה על משק המדינה

לא רלוונטי.

תקציב

אוצר המדינה ישפה את המוסד לביטוח לאומי בגין הוצאותיו עבור הפעלת היכל ההנצחה בסך שלא יעלה על 1 מיליון ₪ מידי שנה, החל משנת 2026 או ממועד הקמת היכל ההנצחה, לפי המאוחר, ולמשך עשר שנים.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

אין השפעה

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

שר האוצר תומך בהצעה

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטה 628 מיום 14.11.2021 – קובעת כי לצורך הנצחת חללי פעולות האיבה יוקם היכל הנצחה, בשטח הר הרצל, אשר יחליף את האנדרטה הקיימת. עוד קובעת החלטת הממשלה כי שר הרווחה והביטחון החברתי יתקן את חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה ויקבע את סמכותו ואחריותו של הביטוח הלאומי לתפעול היכל הנצחה, וכי אוצר המדינה ישפה את הביטוח הלאומי בסך שלא יעלה על 1 מיליון ₪, מידי שנה החל משנת 2026 או ממועד הקמת היכל הנצחה, לפי המאוחר, למשך 10 שנים לצורך תפעול ההיכל.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

מצ"ב חוות דעתה של היועצת המשפטית של משרד הרווחה והביטחון החברתי.

סיווגים

סיווג ראשי: ; 07חקיקה ממשלתית ;

תחום פעולה עיקרי: 02חברה וכלכלה.

מוגש על ידי שר הרווחה והביטחון החברתי

כ"ו בניסן התשפ"ב
27 באפריל 2022

טיוטת חוק מטעם משרד הרווחה והביטחון החברתי:

טיוטת חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה (תיקון מס') (היכל הנצחה בהר הרצל) התשפ"ב-2022

הוספת סעיף 20 ב-1. בחוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, התש"ל 1970¹, אחרי סעיף 20א יבוא:

"הפעלתו ותפעולו 20ב. (א) המוסד יהיה אחראי על הפעלתו ותפעולו של היכל הנצחה בהר הרצל
השוטף של היכל הנצחה לזכר חללי פעולות איבה בהר הרצל בירושלים (בסעיף זה- היכל הנצחה),
ובכלל זה על כל אלה:

- (1) ניהולו ואחזקתו של היכל הנצחה;
- (2) קביעת תקציב היכל הנצחה וניהולו;
- (3) קביעת תכני הנצחה של היכל הנצחה, לאחר התייעצות בארגון היציג;
- (4) קביעת אופן הפעלת היכל הנצחה וקווי הפעולה שלו;
- (5) קיום אירועי הנצחה וזיכרון לחללי פעולות האיבה;
- (6) תכנון פעולות חינוך, הסברה והדרכה בתחומי היכל הנצחה וקיומן.

(ב) אוצר המדינה ישפה את המוסד בשל הוצאותיו שהוציא בעד האמור בסעיף (א), בסך שלא יעלה על מיליון שקלים חדשים מידי שנה, החל משנת 2026 או ממועד הקמת היכל הנצחה, לפי המאוחר, ועד תום עשר שנים מהמועד האמור.

¹ ס"ח התש"ל, עמ' 126; התשפ"ב, עמ' 698.

דברי הסבר

כחלק ממחיר תקומתה ועצמאותה של מדינת ישראל, שילמה מדינת ישראל מחיר כבד בדמות נרצחי ונפגעי פעולות איבה. נכון למועד פרסומה של הצעת חוק זו, נספו כ-4,160 בפעולות איבה ונפצעו 28,000 שהוכרו על ידי הרשות המאשרת במשרד הביטחון.

בחוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, התשי"ל – 1970 (להלן – חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה) אשר החליף את חוק הגמלאות לנפגעי ספר, התשי"ז – 1956, נקבעו ההטבות שלהם זכאים נפגעי פעולות האיבה ובני משפחותיהם. הטבות אלה זהות, ככלל, לאלה המשולמות לחילי צה"ל ובני משפחותיהם לפי חוק הנכים (תגמולים ושיקום), התשי"ט-1959 וחוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התשי"י-1950.

בהחלטת הממשלה מס' 1549 מיום כ"ח בשבט התשנ"ז (5 בפברואר 1997) הוחלט על הקמת אנדרטה ייחודית וממלכתית בהר הרצל, במטרה לרכז את ההנצחה לכלל חללי פעולות האיבה במקום אחד. האנדרטה הוקמה בשנת 1998 וממוקמת בסמוך לאתר גדולי האומה בהר הרצל. המוסד לביטוח לאומי אחראי על חקיקת שמות החללים ועדכוןם ומשרד הביטחון אחראי על תחזוקת האנדרטה (וזאת במימון המוסד לביטוח לאומי). כמו כן, טקס הזיכרון הממלכתי לזכר חללי פעולות האיבה מתקיים באנדרטה זו. נושא הנצחת חללי פעולות האיבה הובא לפתחה של ועדה ציבורית בראשות השופט מלץ, וזאת בעקבות החלטת הממשלה מס' 4505 מיום כ' בשבט התשנ"ט (9 בנובמבר 1998) על הקמת הוועדה לצורך גיבוש המלצות בדבר אופן קיום ימי האזכרה הממלכתיים ואופן הנצחת החללים. בהחלטת הממשלה מס' 4 מיום ה' באדר התשנ"ט (21 בפברואר 1999) אישרה הממשלה את המלצות הוועדה, ובהחלטה מס' 2677 מיום י"ז בכסלו התשס"א (14 בדצמבר 2000) קבעה הממשלה את הסדרי הטקסים באנדרטה וכן כי המוסד לביטוח לאומי יהיה אמון על הנצחת נפגעי פעולות האיבה.

בהחלטת הממשלה מס' 4558 מיום ל' בניסן התשע"ב (22 באפריל 2012) החליטה הממשלה על הקמת היכל הזיכרון לחללי מערכות ישראל בשטח בית הקברות הצבאי בהר הרצל

על רקע כל אלה, החליטה הממשלה בהחלטה מס' 628 מיום י' בכסלו התשפ"ב (14 בנובמבר 2021) (להלן – החלטה 628) כי לצורך הנצחת חללי פעולות האיבה יוקם היכל הנצחה בשטח הר הרצל לפי החלטת הממשלה מס' 628 – שר הרווחה, אשר יחליף את האנדרטה הקיימת (להלן – היכל ההנצחה). עוד נקבע בהחלטה 628, כי שר הרווחה והביטחון החברתי יתקן את חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, באופן שתיקבע אחריותו של המוסד לביטוח לאומי להפעלה ולתפעול של היכל ההנצחה וכן ייקבע כי אוצר המדינה ישפה את המוסד לביטוח לאומי בסך שלא יעלה על מיליון שקלים חדשים, מידי שנה החל משנת 2026 או ממועד הקמת היכל ההנצחה, לפי המאוחר, למשך 10 שנים, לצורך יישום ההפעלה והתפעול כאמור.

סמכותו זו של המוסד לביטוח לאומי (בדומה לסמכותו של משרד הביטחון האחראי על היכל ההנצחה לחללי צה"ל) כוללת את אחריות המוסד לתפעולו של היכל ההנצחה, הן מבחינת אחזקתו של המבנה והן בכל הנוגע לעריכת טקסים, לקיום ביקורים ולתכנים נוספים שיציע היכל ההנצחה לציבור הרחב ולנפגעי משפחות האיבה. פעילות המוסד לביטוח לאומי בהקשר זה תמומן כאמור, באופן מלא, על ידי אוצר המדינה.

בהמשך להחלטה 628, מוצע בהצעת חוק זו לתקן את חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה ולהסדיר בו את אחריותו של המוסד לביטוח לאומי להפעלה ולתפעול השוטף של היכל ההנצחה וכן את השיפוי שיקבל מאוצר המדינה לצורך יישום אחריותו כאמור.

חוות דעת משפטית הנלווית לחצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה

טיוטת חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה (תיקון – היכל הנצחה) התשפ"ב- 2022

תמצית הצעת החצעה בחתיחת לחיבטיה המשפטיים :

בהתאם להחלטת הממשלה מס' 628 מיום 14.11.2021, – ובדומה לאחריות משרד הביטחון על היכל הנצחה לחללי צה"ל, קובעת טיוטת החוק המוצעת את סמכות ואחריות הביטוח הלאומי לניהול ואחזקתו של היכל הנצחה; לקביעת תקציבו; לקביעת תכני הנצחה של היכל הנצחה (לאחר התייעצות בארגון היציג); קביעת אופן הפעלת היכל הנצחה וקווי הפעולה שלו; קיום אירועי הנצחה וזיכרון לחללי פעולות האיבה; תכנון פעולות חינוך, הסברה והדרכה בתחומי היכל הנצחה וקיומן.

כן קובעת ההצעה את שיפוי הביטוח הלאומי ע"י אוצר המדינה לצורך תפעולו בסך שלא יעלה על 1 מיליון ₪ מידי שנה, למשך 10 שנים.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם :

הצעת החוק אינה מעוררת קשיים משפטיים.

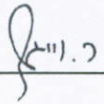
עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שחצעת ההחלטה נוגעת להם :

היועץ המשפטי של הביטוח הלאומי תומך בהצעה.

הצעת ההחלטה הופצה ללשכות המשפטיות של המשרדים הרלוונטיים. הערות שהתקבלו ממחלקת ייעוץ וחקיקה והבניית החקיקה במשרד המשפטים, הוטמעו בנוסח. המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (ייעוץ וחקיקה) סמך ידיו על טיוטת החוק.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה :

בשים לב לאמור לעיל, אין מניעה משפטית לאישור הצעת ההחלטה

	ר. י. יעמשה"ית	רינת וייגלר
חתימה	תפקיד	שם

טיוטת חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה (תיקון – היכל הנצחה) התשפ"ב- 2022